

**Velja po pošti:**  
za celo leto naprej K 26.—  
za pol leta " " 13.—  
za četrt leta " " 6-50  
za en mesec " " 2-20

**V upravnishvu:**  
za celo leto naprej K 22-40  
za pol leta " " 11-20  
za četrt leta " " 5-60  
za en mesec " " 1-90

Za pošlj., na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

# SLOVENEK

**Inserati:**  
Enostop. petilvsta (72 mm):  
za enkrat . . . . 13 h  
za dvakrat . . . . 11 "  
za trikrat . . . . 9 "  
za več ko trikrat . . . 8 "  
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

**Izhaja**  
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.  
Uredniškega telefona št. 74.

## Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.  
Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

### Tolerančni edikt v II. duml.

Varšava, 5. julija.

Nedavno se je poročalo, kako je neki ruski pravoslavni škof, ko je čul, da je več takozvanih belih Rusinov iz pravoslavja pristopilo h katoličanstvu, sestavil nastirsko pismo, v katerem preklinja »odpadnike« in jim želi vse časne in večne kazni. Pri tej značilni nestrpnosti smo se spomnili na vladno predlogo glede na s v o b o d o v e s t i, ki jo je vlada še po iniciativi I. dume predložila sedanji (III.) dumi. Pravzaprav je minister za notranje zadeve predložil 7. zakonskih načrtov, ki pa tvorijo celotni tolerančni edikt. Duma je izvolila odsek, ki naj proučuje predlogo, na čelu odseka pa je škof Eulogij. Toda odsek se je samo trikrat sešel, končno pa je pravoslavni škof načelnic odložil načelstvo. V jesenskem zasedanju bo odsek moral vse iznova začeti, kdaj pa in kako bo tolerančni edikt rešen, to ve sam Bog, kajti III. duma je pravoslavna do mozga in pravoslavci se na toleranco prav nič ne razumejo.

Vladni predlogi so sledeči: 1. Določila glede na prestop iz enega veroizpovedanja k drugemu. 2. Razmerje države do posameznih konfesij in predprave državne cerkve. 3. Svoboda bogoslužja in cerkvene zgradbe. 4. Uredba verskih družb, nove sekte in konfesije itd. 5. Kam spadajo otroci iz mešanih zakonov. 6. Odprava političkih in civilnopravnih posledic, ki so dozaj bile zvezane s pripadnostjo k gotovim konfesijam. 7. O katoliških samostanih, ki sprejemajo novice.

Glavna določila so, da sme odslej vsaka polnoletna oseba brez posebnega dovoljenja upravne oblasti iz ene krščanske konfesije v drugo prestopiti, pa tudi iz nekrščanstva, oziroma poganstva h krščanstvu in narobe. Iz krščanstva v nekrščanstvo pa smejo prestopiti kristjani le tedaj, ako želijo zopet vrniti se k veri starišev ali predstarišev. Odslej se bodo kaznovali tudi pravoslavni duhovniki, če bodo mla-doletne osebe krščevali, oziroma z bogoslužnimi opravili sprejemali v svojo cerkev. Kazen je: 300 rubljev in suspenzija od 3—12 mesecev, če se prestopke ponovi od 1 do 3 let ali pa za vselej. Odpravi se tudi določba, da ima le državna cerkev pravico med drugimi kristjani ali nekristjani misijonirati in jih izpreobračevati. Predprave pravoslavne cerkve naj bodo sledeče: 1. Cesar in prestolonaslednik ter njih rodbini morate biti pravoslavni. 2. Misijonarje pravoslavne cerkve štiti oblast. 3. Prazniki pravoslavne cerkve so državljanski prazniki. 4. Pravoslavna duhovščina ima povsod pri slavnostih itd. prvo mesto. 5. Razžaljenje pravoslavne duhovščine se ojstreje kaznuje.

Kar se tiče cerkvenih zgradb nepravoslavnih konfesij, ne bo dovoljenje zanje odslej nič več odvisno od pravoslavne škofijske oblasti. Isto velja za pobiranje v to svrhu potrebnih darov in prispevkov. — Verska društva, ki zasledujejo splošno koristne namene, hočejo pospeševati duševno izobrazbo, humaniteto itd., so podrejena splošnemu društvenemu zakonu. Cerkvene bratovščine morajo svoja pravila predložiti ministrstvu za notranje zadeve, ki jih mora v teku treh mesecev ali odobriti ali zavreči.

Kar se zakonodaje glede na zakon tiče, je sledeče važno: Če sta ženina ali nevesta pravoslavna, mora poroka biti po pravoslavnem obredu. Zakoni med kristjani in nekristjani se imajo vršiti po kršč. obredu, zakoni med dvema kristjanoma, ki nista pravoslavna, pa tudi med-seboj ne istega krščanskega veroizpovedanja, (katolik in protestant) se smejo vršiti ali po obredu ženina ali neveste ali pa po pravoslavnem. Pri mešanih zakonih se stariši lahko domenijo, kateri konfesiji

bodo pripadali otroci. Če se ne domenijo, se morajo vsi otroci pravoslavno vzgojiti, če je kdo od starišev pravoslaven, drugače pa sledijo sinovi veroizpovedanju očetovemu, hčere pa materinemu. Pri zakonih med kristjani in nekristjani se otroci morajo v vsakem slučaju vzgojiti v krščanski konfesiji. Če obadva stariša prestopita k drugi konfesiji, sledijo vsi otroci, ki še niso sedem let stari, novi konfesiji, če pa prestopi le eden izmed starišev, to na otroke nič ne vpliva. Če se poročita pravoslavci in kristjan druge konfesije in se domenita glede na veroizpovedanje otrok, jima seveda ni treba več vložiti re-verza, s katerim so se dozaj taki zakon-ski morali obvezati, da bodo vse otroke v pravoslavju vzgajali. Kar se ločitve tiče, se določi: Pri pravoslavnih zakonih je edina kompetentna oblast za ločitev pravoslavno cerkveno sodišče, pri drugih konfesijah pa spadajo ločitvene zadeve, ako obtoženi spadajo h konfesiji, ki ločitve zakona ne pripuščajo, pred cerkveno sodišče tiste konfesije, h kateri spada tožitelj. — Ta slednja določitev je zelo brezmišeln in krivična, ker zelo olajšuje ločitev, oziroma razporoko med pravoslavnim in katoličanom, ker je namreč pri pravoslavni cerkvi ločitev precej lahka.

V obče značijo vladni predlogi precejšnji napredek, toda duma jih bo brez-dvomno zelo pristigla. Duma bo v tem slučaju bolj carska kot car sam, ki je v oktoberskem manifestu (leta 1905) obljubil popolno svobodo vesti.

Dokler pa Rusi ne bodo odnehali od zahteve, da bodi pravoslavna cerkev tako zelo privilegirana, kot je dozaj, tako dolgo ne bodo zreli za v s e s l o v a n s k e kongrese. Ravno poslanci dume, ki so angažirani pri kongresu, so doma skrajno netolerantni v tem oziru in kakor se iz usode tolerančnega edikta razvidi, še bolj kot vlada sama!

### Državni zbor.

Dunaj, 9. julija.

#### Pomanjkanje sena.

Poročali smo že obširneje o enketi v poljedelskem ministrstvu glede na dobavo potrebnega sena. Tudi poslanci naši so storili že vse mogoče korake pri osrednji vladi za hitro in izdatno pomoč živinorejcem. Osrednja vlada le še čaka na poročila dotičnih deželnih vlad, koder je muno potrebna večja akcija v tem oziru. Opozarjamo pa še enkrat županstva, da poročajo svojim okr. glavarstvom, koliko živine vsaj približno je v občinah in koliko sena bi potrebovali živinorejci za prehranitev svoje živine. Pripomnim pa, da z ozirom na splošno pomanjkanje sena v naših južnih deželah vlada ne bode mogla brezplačno deliti sena. Podpora se bode v prvi vrsti porabila v ta namen, da bodo mogli živinorejci vsaj po znižani ceni dobiti potrebne krme, katero bi plačali šele po preteku enega leta. V tej smeri se vrši akcija poslancev. Ako pa se posreči, da izposlujemo izredno veliko podporo, ki je menda povsem upravičena, potem bode mogoče revnim in zadolženim živinorejcem državno posojilo, oziroma predjem tudi odpisati.

#### Zveza kmečkih poslancev

je imela danes sejo, v kateri je po kratki razpravi soglasno sklenila naslednji dve resoluciji:

1. Z ozirom na nejasne besede ministra Bienertha izjavlja prosta zveza kmečkih poslancev, da odločno zahteva z delavskim zavarovanjem obenem tudi starostno zavarovanje kmetov in rokodelcev v isti najvišji meri, ker bi sicer ne glasovala edino le za zavarovanje tovarniških delavcev.

2. Zveza kmečkih poslancev protestuje proti nameri vlade, da bi uveljavila tr-

govinsko pogodbo s Srbijo na podlagi lan-skega pooblastila. Vlada naj v jeseni srbsko pogodbo predloži državnemu zboru.

#### Parlamentarna kriza

je poravnana. Sicer s tem češko-nemški listi niso zadovoljni, pač pa velika večina poslancev, ki je odgovorna za parlamen-tarno delo. Vsem strankam pa nihče in nikdar ne bode vstregel.

Danes zbornica razpravlja še o nujnih predlogih. Češki poslanec dr. Hajn in poljski poslanec Breiter sta nujno zahtevala večjo tiskovno svobodo na Češkem in v Galiciji. Ta predlog sta utemeljevala na dolgo in široko. Pravosodni minister dr. Klein je odgovoril, da imajo drž. pravdništva nalog varovati le zakon in soc. red v državi. Vsako pristransko preganjanje časopisov je prepovedano. Mnoge konfiskacije opozicijskih listov pa so posledica znanih nemirov v Galiciji in anarhističkega gibanja na Češkem. Govorili so še Steiner, Nemec, Pabst in predlagatelj. Z ozirom na povoljni odgovor pravosodnega ministra je zbornica odklonila nujnost predloga.

#### Kanali.

Nato so razpravljali o nujnem predlogu soc. demokrata Daszynskega, naj vlada v smislu zakona prične graditi kanale na Moravskem, Češkem in v Galiciji. Razprave so se udeležili Steiner, Nemec, Pabst, Schmid, Steinwender in Freundlich. Nujnost predlogu so priznali s 184 proti 86 glasovom. Pričela se je takoj na to meritorna razprava. Govorili so Pantz, Diamant in Schreiner. Glasovanje po ime-nih se je odklonilo. Zbornica naj vse stori, da prično graditi kanal Dunaj-Krakov že leta 1909. Burival umakne svoj nujni predlog o izboljšanju prejemkov državnim uslužbencem glede na dotično vladno predlogo. Nato nakaže zbornica vladni predlog o izboljšanju državnim uslužben-cem proračunskemu odseku. Predsednik naznani, da se vrši prihodnja seja 10. t. m. ob 11. dopoldne. Spored: 1. postava o rekrutih; 2. postava o rezervistih, 3. melioracijska postava; 4. preliminar o melioracijskem zakladu, 5. avtomobilski jamstveni zakon; 6. poročilo o Chiarijevem predlogu glede na pomnožitev predsedniških mest; 7. imunitetne zadeve; 8. agnos-ciranje volitev; 9. razprava o Stölzlovi interpelaciji po ministru dež. brambe; 10. poročilo jubilejskega odseka; 11. razgovor o dopisu ministrskega predsednika glede na imenovanje Abrahamowicza za ministra. (Živahna veselost.)

#### Odpomoč kmečkemu stanu.

Odsek o uimah je sklenil:

1. Nujni predlogi o po uimah oškodovanih se odstopijo vladi, da jih prouči. 2. Vlada se pozivlja, naj predloži zbornici zakonski načrt o obveznem zavarovanju glede na požare po deželah. 3. Vlada naj predloži poročilo o delovanju zasebnih in javnih zavarovalnic glede na požare, točo, živino, nezhode, jamstvo in življenje v zadnjih desetih letih.

#### Nemške svobodomiselnne stranke

so sklenile, naj bi se ob posebnih slučajih tudi med počitnicami večkrat sešli načel-niki svobodomiselnih nemških strank.

#### Podržavljenje Severne železnice.

Železniški minister Derschatta je iz-javil češkim poslancem, da že v tej sesiji razpravlja zbornica o podržavljenju Se-verne železnice.

### Najnovejša politična poročila.

(Posebna poročila »Slovenca«.)

Odkritja »Vossische Zeitung« o Make-doniji.

Berolin, 9. julija. Odkritja »Vossi-sche Zeitung« o razmerah v Makedoniji

so močno vplivala na vso javnost. Tudi v balkanskih državah in na Angleškem si ne morejo prikriti važnosti teh razodetij. »Vossische Zeitung« nadaljuje vrsto svojih makedonskih člankov. Slonijo na toč-nih informacijah, zajetih iz tajnega poročila nekega bolgarskega diplomata, ki je v Makedoniji angažiran. Navadno se mis-li, da v Makedoniji Turki tako gospoda-rijo, da so domačini prisiljeni se puntati. Res je sicer, da turške razmere niso vzorne, toda res je tudi to, da vse punte, umore, uboje in požige uprizarjajo sami tuji elementi iz Srbije, Bolgarije in Grčije. »Vossische Zeitung« neizpodbitno doka-zuje, da so revolucijo v Makedoniji upri-zorile izključno le srbska, bolgarska in grška vlada. Makedonija je razdeljena v pet revolucijskih okrajev, v katerih deluje 57 band, ki štejejo 558 mož. Tako od stra-ni Bolgarov. Srbija ima v Makedoniji 16 band, ki štejejo 160 do 170 mož. Večinoma sestojijo iz doslužnih vojakov, vežbajo jih pa aktivni srbski častniki. Grških pun-tarjev je približno 1000. Te vodijo grški škojke in konzuli. Pravo poveljstvo imajo rezervni častniki grške armade. Turških, oziroma arnavtskih band je tudi nekaj. V štirih »reformnih« letih se je stanje v Makedoniji poslabšalo, to pa le vsled kriv-de Bolgarije, Srbije in Grčije, ki nočejo, da bi ondi vladale kdaj konstitucionalne razmere.

#### Brezverstvo na Francoskem.

Pariz, 9. julija. Naučni minister Doumergue je zbornici predložil dva šol-ska zakona, ki sta sicer kratke vsebine, imata pa namen rešiti posvetno šolo, ki je zdaj v veliki krizi. Prvi zakonski predlog ima naslov »Obramba državnega pouka«. V motivaciji zakona je rečeno, da se v različnih krajih združujejo družinski očet-je, kateri pod pretvezo, da hočejo braniti v postavi zajamčeno nepristranost šole, delovanje državne šole ovirajo in bi s časom lahko stvar tako daleč prignali, da bi delovanje učiteljev onemogočili, ako se nič proti temu ne ukrene. — To pa je le pretveza. »Lige družinskih očetov« res obstoje, toda nimajo namena »braniti« v postavi zajamčeno nepristranost šole, temveč to nepristranost, ki je res zajam-čena, pa se ne izvršuje, udejeviti. Kajti državna šola je brezverska. Učitelji in učne knjige — vse je ateistiško. Zato so starši otrokom prepovedali učiti se na pamet to ali ono bogokletno berilo, pesem itd. Ker se šolske oblasti za pritožbe staršev niso zmenile, so se obrnili na sodišča. Več sodišč je staršem dalo prav. Zdaj vlo-žena postava ima namen preprečiti, da bi starši mogli prepovedovati otrokom, kaj naj se uče, oziroma zatožiti učitelje. Druga postava določuje, da se tožbe proti učite-ljem ne smejo vložiti pri civilnih sodiščih, ampak pri upravnih oblastih, to je pri pre-fektu. — Tako so zdaj francoski katoličani prisiljeni otroke pustiti brezversko vzga-jati. Daleč so prišli v Franciji!

#### Kako je delal liberalni »Matin«.

Pariz, 9. julija. Nedavno se je poro-čalo, na kako visoko globo je bil obsojen »Matin«, glasilu svobodomislecev, ker je obrekoval senatorja Humberta. Zdaj so prišle na dan še grše stvari. Leta 1904. je »Matin« objavil štiri članke o zasebnem življenju kralja Leopolda belgijskega. V vseh velikih mestih so se ljudje za tiste svinjarije kar trgali in »Matin« je delal ve-likanske dobičke. Kako so ti članki prišli v »Matin«? Voditelji kongijske železniške družbe so se takrat s kraljem Leopoldom, upravnikom Kongo-kolonije, pričali za-radi državne podpore železnici. Leopold ni hotel v tem procesu odnehati. Ravnatelj »Matina«, znani Bunau-Varilla, je to vedel in sklenil napraviti za svoj list lep »kšeft« (un grand coup). Izposlal si je od želez-niškega industrijca Wantersa informacij o Leopoldovih intimnostih in jih začel pri-občevati. Kralj se je ustrašil, in uspeh je



bil, da je Kongo-družba za železnice dobila zahtevano podporo. »Matin« je nato z objavi prenehal, seveda ne — zastoni. — Tak je bil upliv »Matina«, zvestega pomagača »kuturobojnežev«. V procesu s Humbertom je njega ravnatelj, že omenjeni Bunau-Varilla, dejal: »Če proces izgubim, uničim republiko in pomagam zopet Burboncem do prestola!« — Domisljavo »Matinovega« ravnatelja se bo pač kmalu polegla, ker naročniki rapidno padajo!

## AVSTRO-OGRSKA.

### Protestni shodi čeških Nemcev

se le vrše, in sicer jih priredi 20, ki jih niso mogli odpovedati.

Proti avtomobilni jamstveni postavi, ki jo namerava zbornica rešiti še v poletnem zasedanju, sklicuje »Zveza avstrijskih industrijcev« v nedeljo shod.

### Buren shod državnih pogodbenih uradnikov

se je vršil 8. t. m. na Dunaju. Govorniki so napadali državne uradnike in psovali navzoče poslance Erba, Röllera, Stölzla, Marckhla, Stranskega in Tomaschitza, ki so zapustili zborovanje z ozirom na psovke, ki so padale nanje. Ostala sta le posl. Malik in Gruber.

### Angleško brodovje v Trstu.

V Iži sta odpotovala poveljnik angleškega brodovja, sir Drury in podadmiral princ Battenberg. Danes ju sprejme cesar. V Reko pride angleško brodovje 17. t. m.

### Štrajk kapitanov in mašinistov na Reki.

Dne 8. t. m. zvečer ob 7. so izjavili kapitani družbe »Ungaro-Croata«, da pričeno štrajkati. Družba namreč ni ugodila kapitanom in mašinistom prošnje za povišanje plač z ozirom na konkurenco med avstrijskimi in ogrskimi progami na dunajski in dalmatinskih progah. Mornariška oblast je zamen posredovala. Štrajk je povzročil razburjenje med reškimi trgovci. V pristanišču čaka na odhod približno 20 družbenih ladij. Mnogo potnikov ni moglo odpotovati v Benetke in v Dalmacijo. Družba ne izdaja nobenih vožnih listkov.

### Košutova bolezen.

Iz Karlovih Vari poročajo, da trpi Košut velike bolečine, a da bolezen v členkih ni nevarna in preide čez nekaj dni.

### Za obrambo mladoletnih deklic.

Notranje ministrstvo je naročilo deželni vladam, naj vsak slučaj za izdajo potnega lista mladoletnim deklicam, artilinjam, naznanijo varuškim oblastim, da lahko nastopijo v obrambo mladoletnih deklic.

### Električna enketa.

Minister javnih del namerava sklicati enketo, ki bo imela namen, da se posvetuje o postavodaji glede na elektriko.

### Zdravniške stanovske zadeve.

O predlogu glede na ureditev zdravniških stanovskih zadev se je vršil na Dunaju shod zdravnikov, ki zahtevajo zdravniški red.

### AEHRENTHAL IN TITTONI.

Meseca avgusta se zopet snideta naš in italijanski zunanji minister.

### SRBSKA KRIZA.

Kralj je preprosil Velimiroviča, naj obdrži naročilo o sestavi nove vlade. Milovanović priporoča zdaj koalicijsko vladno, ki naj reši proračun brez apanaže, trgovinsko pogodbo z Avstrijo, nato pa izvede nove volitve. Upajo, da se le reši kriza.

### BALKAN.

**Vojaški upor v Kastoriji.** — **Umor Šemzi paše.** — **Srbski četaši.** — **Pobegli guverner.**

Iz Kastorije se poroča, da je 200 mož močna vojaška posadka napadla vojaško skladišče, se polastila pušk in jih razdelila mohamedancem. Sodijo, da je to delo Mladoturkov, ki so usmrtili tudi Šemzi pašo in nabili letake, po katerih zahtevajo ustavo. — Pred skopeljskimi mestnimi vrati so turški vojniki malone popolnoma uničili neko srbsko vstaško četo. — V Aden je pobegnil ebudriški guverner Šakir bej, ker so ga mislili zapreti, ker je bil naznanjen, da je pristaš Mladoturkov.

### PONEVERJENJA V KONZULATU.

V libbonskem braziljskem konzulatu so zasledili poneverjenje v višini 150 tisoč mark. Zaprli so podkonzula, konzul se bo pa zagovarjal v Rio de Janeiro.

### NEVAREN POLOŽAJ V TEBRISU.

V Tebrisu je položaj vedno slabši. Primanjkuje kruha. Po mošejah se agitira proti vladi.

### TATVINE IZ ZAKLADNICE EGIPTOV-SKEGA KEDIVA.

V Kairu so zaprli juvelirja Mahmut Sirasa, ki je nakupil iz kedivove zaklad-

nice, več sto funtov vredne, ukradene dragocenosti.

## PARAGVAJSKA REVOLUCIJA.

Brazilijska je priznala novo revolucijsko paragvajsko vlado. Poročila o revoluciji v Asuncionu so grozna. Artiljerija vstavev je streljala kakor besna. Razstrelili so vladno poslopje in policijsko vojašnico. Močno sta poškodovani poslaništvi Združenih držav in Italije. Ubit je bil z granato član italijanskega poslaništva. Poškodovanih je mnogo poslopij.

## Dnevne novice.

+ **Ribniška liberalna »inteligenca«** je poslala v »Narod« nesramen dopis, v katerem sramoti deželnega glavarja Šuklje in dr. Lampeta. Vse je neresnično, kar je v »Narodu«, samo to je res, da je dr. Lampe na debelo povedal Ribničanom, da ta gospoda, ki jih zdaj komandira, nima prav nobenega smisla za občinski blagor, in da se naj Ribničani ozrejo po boljšem zastopstvu. Davčni adjunkt Anton Adamič je bil vsled tega strašno razburjen. Če je on pisal dopis v »Narod«, naj se pridene ta dopis kot dokument k njegovi kvalifikaciji! Ribničani pa, ki so bili prej vendar na glasu kot duhoviti ljudje, naj poskrbe, da jih njihova »inteligenca« ne pripravi v ravno nasprotni glas!

+ **Plače županom.** Nižjeavstr. dež. odbornik msgr. Scheicher je na shodu županov govoril, da naj dobe župani odškodnino za pošto, ki jih za državo izvršujejo v takozvanem prenešenem delokrogu. Saj mora župan delati za državo skoro kakor uradnik, in za to ne dobi nič. Vsaj to bi mu morala država dovoliti, da bi si na državne stroške vzdrževal pomožno moč za čas, ki ga izgubi vsled županskih poslov. Kako se naj odmeri odškodnina, o tem so različne misli. Najbolje bi bilo, če bi se odškodnina odmerila po številu duš. Če bi se dalo županu od glave 50 vin., bi župan občine s 1000 dušami dobil 500 K. Če se vsem drž. uslužbencem plače zvišajo, zakaj bi župani vse zastoj delali za državo?

+ **Penzijsko zavarovanje uslužbencev.** Notranje ministrstvo javlja, da se morajo pri prvi politični inštanci prigrasiti tekom štirih tednov pričenši s 1. avgustom penzijskemu zavarovanju podvrženi uslužbenci.

+ **Pri občinskih volitvah v Krminu** na Goriškem so bili izvoljeni kandidatje S. L. S.

+ **Poštarji** so se podali v deputacijo k poslancem Axmannu, dr. Kramaru, Prohaski, Stapinskemu, dr. Stolzlu in dr. Žitniku, da bi pri vladi intervenirali glede na enakopravnost poštarjev, kar se tiče njihovih socialnih pravic in plačilnega razmerja, s štirimi nižjimi činovnimi razredi in glede na 35-letno službeno dobo. Poslanec Stapinski je peljal deputacijo k finančnemu ministru dr. Korytovskemu. Minister je obljubil, da bo po možnosti želje poštarjev upošteval.

+ **Slovenski Fichte** — seveda v slabem smislu te besede — advokat Henrik Tuma, premleva zdaj svojo iz mnogoterih nemških knjig — drugih del Tuma ne pozna — načitano filozofijo celo po »Planinskem vestniku«. V zadnji številki tega lista razmotriva bistvo alpinizma. Ker je Tuma velikobolj pesnik, kot oster mislec, zida svoja izvajanja na čisto fantastičnih in neznanstvenih podnehan. V zgodovini po Spencerju ne pripoznava individualnega momenta, marveč meni, da se vsaka ideja »porodi po tisočletni zvezi človeka s prirodo in medsebojni dotiki gotovih narodovih mas na gotovem kraju in v gotovi dobi«. Tuma, kakor je iz tega razvidno, najnovejšega stanja tega vprašanja ne pozna in tiči še globoko v evolucionizmu iz let 1870/80. Vero razlaga Tuma kot »stremljenje izraziti v personifikaciji posamezne človeške, bolj ali manj umljive prirodne sile«. Tuma s tem le kaže, da ne pozna ne Müllerjevih in Tielejevih versko-zgodovinskih raziskavanj, drugače bi ne trdil še danes, kar je znanstvo zdajnej zavrglo. Tuma meni nadalje, da je judovsko enobožje nastalo iz »boja za obstanek v južnih puščavah pod žgočim solncem!« Čudno, da potem tudi ostali narodi »pod žgočim solncem« niso bili enobožci! Kakor da bi slišal govoriti Feuerbacha! Vse te stvari spravi potem Tuma v zvezo z alpinizmom, seveda tako izumetničeno, da se vidi, da je hotel le pokazati, koliko mesečnikov vsak dan prebere. Tuma naj filozofira, kar hoče, toda tega ne umejemo, da »Planinski vestnik« prinaša tako neprebavljene zmes, ki ni prav nič v zvezi z namenom tega lista! Planinstvo je zdaj skoro še edino polje, na katerem složno delujejo vse stranke, zdaj pa morda nekatere gospode že srbi, da bi tudi tukaj razdor napravili. Ako jo bo »Planinski vestnik« še nadalje ubiral po tej smeri, potem se utegne tudi pri planinstvu zgoditi, kar se je že

drugod! Nam bo žal, škode pa tudi ne bomo imeli prevelike!

— **Kanončno umeščen** je bil na župnijo Trata č. g. Jožef Brajec.

— **Osebnosti.** Za asistenta na drž. železnici v Gorici je imenovan gosp. Vladimir Valenčič, doslej uslužben na goriški žel. postaji. — Poštni kontrolor gosp. Dietz, proti kateremu je bilo od laške strani toliko gonje, je že nastopil svojo službo v Gorici pri brzojavnem uradu.

— **Duhovniška izpremema na Goriškem.** Č. g. Bogomil Nemeč, dosedaj vikar v Gabrovici na Krasu, gre na željo knezoškofa za žup. upravitelja v Zgonik.

— **Izlet v Kamniško sedlo** so priredile pod vodstvom preč. g. kanonika Sušnika in dveh gospodičen učiteljic gojenke 8. razreda uršulinske šole mekinjskega samostana. V nedeljo, 5. t. m. popoldne so šle do izvira kamniške Bistrice ter prenočile tam v koči Slovenskega planinskega društva. V ponedeljek so se napotile ob pol 5. uri na strmo, dokaj težavno pot in prišle po štiriurni hoji na »Sedlo«. Razgled je bil krasen na štajerske planine, na Kranjsko ga je zastirala megla. Odpočivši se od težavne hoje v koči na Sedlu, so se vrnile v 2 in pol uri v Bistrico, kjer so jih, okinčane s šopki planinskih cvetic, sprejele mlajše gojenke. Te so jim šle naproti ter se radovale v prosti naravi pri izviru hladne Bistrice, dokler se niso proti večeru skupno v priljubljeno samostan več ali manj utrujene, vendar vesele in zadovoljne s krasnim, srečnim izletom, vrnile. Gojenke imajo v Mekinjah krasne izprehode po gozdu in po okolici. Zato so pa tudi zdrave in čvrste. Res, prav srečna je bila misel, poživiti zopet ondi samostan in šolo, kjer se morejo v tako zdravem kraju vzgojevati deklice.

— **Nova vrsta cigaret.** Od 17. avgusta nadalje se bo prodajala po tobakarnah nova vrsta cigaret z ustnikom. Imenovala se bo »Kaiser« in bo veljalo 100 komadov 3 K 60 vin., posamezna cigareta pa štiri vinarje.

— **Predstava v Naklem.** Predstava izvirne igre »Zdravnik-malik« s petjem, kupletit itd. bo 12. julija ob 4. uri popoldne v Naklem.

— **Smrtna kosa.** V Sv. Križu so pokopali v torek, 7. t. m., očeta Aleksandra Menic iz tamošnjega kapucinskega samostana. Rojen je bil v Grgarju 14. aprila 1844.

— **Laški izzivači v Gorici.** Emilij Šapla, Avgust mejni grof Obizzi, ki tiska »Naš glas«, in študent U. Bonnes so naznanjeni sodniji radi lahke telesne poškodbe in napada na dijaka A. Špacapana in Avg. Bucika v noči na soboto; ta dva sta bila napadena z bokserjem. V nedeljo so vrgli Lahij proti kavarni »Central« 40 kamnov. — Šipo so ubili v soboto popoldne neki laški fantalini slovenskemu optiku g. Primožiču. Tisočletna kultura laška! — Slovenski otroški vrtec pod Kostanjevico so te dni otroci lastnika kavarne »Belli« napadli s kamenjem. Postrežnica je morala zapreti okna. Ko je opozorila otroke, jo je začela kavarnarica zmerjati. Ta kavarna se vedno rada priporoča Slovincem.

— **Tudi znamenje časa.** Te dni sta krožili v bližini Zadra dve italijanski torpedovki. Naša mornarica ji je vjela ter odpeljala v Pulj.

— **K požaru v Drnovem** se nam še poroča, da je pogorelec zgorela tudi vsa krma in vse snopje. Vas Drnovo ima 90 števil. Vsa vas bi bila pokončana, da na pomoč ne prihite brigalnice iz Cerkelj, Krškega in Leskovca. Pridružili so se tudi vojaki iz Žadovineka in skupnemu naporu se je posrečilo ogenj omejiti, dasi se še dve drugi hiši začeli goreti. Hvala na pomoči! — Zažgali so otroci.

— **Umrl je** v Bad Gasteinu slovenski zdravnik dr. Josip Weingerl.

— **Koliko angleških mornarjev je prišlo v Trst?** Na petih oklopnica podadmirala Druga je 3896 mornarjev.

— **Ruska operna družba v Zagrebu.** Te dni odpotuje iz Peterburga ruska operna družba, ki bo gostovala po vseh večjih slovenskih mestih. V jeseni pride v Zagreb. Na čelu družbe sta znani tenor Klementinov in koloraturna pevka Litkovska.

— **Hrvatski umetniki na dunajski ljudski operi.** Abiturijentki dunajskega konservatorija Elza Anhaltzer iz Osjeka in Draga Hauptfeld iz Karlovca sta angažirani na dunajski ljudski operi.

— **Novice iz Amerike.** Umrla je v New Yorku 21 let stara rojakinja Marija Letnar, doma iz Pšate pri St. Jakobu pod Ljubljano. — Slikar g. G. o s a r je odprl v Pittsburgu prodajalno cerkvenih stvari, stanuje pa v New Yorku. — Umrl je v Randolph, Ohio, rojak Štefan Lušin od Sv. Gregorja. — Poročil se je v Collinwoodu Matevž Petelinkar iz Zagorja s Heleno Kavelar iz Rateč na Gorenjskem. — Poročil se je v Jolietu glavni tajnik J. S. K.

Jednote gosp. Jurij Brozič z gščno. Ano Horvat.

— **Letošnje jesenske vaje.** 17. pešpolk v Celovcu odkoraka 7. avgusta na vaje v Belopeč, potem čez Radeče, Kranjsko goro v Čojno pod Dobračem in nato v Beljak, kjer se bodo pričele vaje v brigadi, to je od 21. do 27. avgusta. Od 28. avgusta do 2. septembra se bodo vršile vaje 6. pehotne divizije med Vrbo-Rožakom in Beljakom. 28. pehotna divizija bo pa ob tem času imela vaje na zapadni komenski planoti na Primorskem. Prvi bataljon 17. pešpolka v Ljubljani se pripelje 1. avgusta k polkovnim vajam v Celovec. Vaje bodo končane 2. septembra, vojaštvo se pa vrne 3. septembra v stalne garnizije. Rezervniki bodo k jesenskim orožnim vajam klicani v dveh skupinah, in sicer prva skupina 16. avgusta, ter bo vaja trajala do 29. avgusta in druga skupina na 20. avgusta, zadnja skupina bo končala orožne vaje 2. oziroma 3. septembra.

— **Generalni štab v Dobrepoljah.** V Dobrepoljah se je mudil včeraj, v četrtek, ves generalni štab, na čelu mu podmaršal pl. Hötendorf. Okoli 70 oficirjev pripeljalo se je z vlakom, generaliteta s tremi avtomobili. Zvečer so se vrnili v Ljubljano.

— **Vsekmetski shod** za vse primorske dežele prireja gospoda, zbrana okoli goriškega »Našega Glasa« na dan 19. julija v Štanjelu.

— **Občni zbor čebelarke podružnice v Št. Jerneju** se vrši v nedeljo, 12. t. m., v ondodni šoli po prvi sv. maši. Na shodu bo tudi predavanje o umni čebeloreji.

— **Vrat si je prerezal** z britvijo težak Karol Sterk v Trstu, stanujoč v ulici delle Zudecche 3.

— **Prvi parnik avstro-hrvaške parobrodne družbe** spuste v Malem Lošnju prve dni avgusta v morje. Ime mu bo »Frankopan«. Izdelujejo ga v ladjedelnici Martinolič. Škof dr. Mahnič bo parnik slovesno blagoslovil v Puntu, kjer ima družba svoj sedež.

— **Slep učitelj.** Prošlo soboto je na zagrebškem učiteljskem položil zrelostni izpit slepi Branko pl. Štriga. To je prvi slepi učitelj med Slovani.

— **Tatvina na parniku.** Na parniku »Velebit«, družbe »Ungaro-Croata«, je neznan tat med vožnjo iz Senja na Reko ukradel pismo s 1230 kronami.

— **Sodni pristav odpuščen iz službe.** Besni irendentar Savo je, ko je še služboval kot sodni pristav v Pulju, izdal puljskemu lističu »Giornaletto« neke važne uradne tajnosti ter bi za to discipliniran.

Prestavili so ga in mu znižali plačo za tretjino. Proti tej razsodbi se je pritožil, državni pravdnik pa tudi. Dne 4. t. m. se je o tej stvari razpravljalo na najvišjem sodišču na Dunaju, ki je razsodilo, da mora biti Savo odpuščen iz službe.

— **Čudež v Roču.** V italijanskem gnezdecu Roč — občina je hrvatska — v Istri je seveda doma dvatisočletna kultura. Kakšne baže je ta kultura, se je pokazalo na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda, ko so hribe okrog Roča razsvetljevali kresovi. Roške babe so začele vpiti, da kamenje gori ter klicale vse svetnike na pomoč proti čudežu. Ko se jim je povedalo, da so to kresovi, so začele zmerjati Hrvate. Nadaljevanje povesti o čudežu se bo vršilo pred sodiščem.

— **Bančni ravnatelj zaprt.** V Belgradu so zaprli ravnatelja balkanske banke Mišo Petroviča, ki je poneveril ogromne vsote.

— **Vrnitev Amerikancev.** S parnikom »Martha Washington« družbe »Austro-Americana« je prispelo iz New Yorka v Trst okolo 500 izseljencev, večinoma Dalmatincev.

## Ljubljanske novice.

### O PODRAŽENJU PIVA.

Piše se nam in objavljamo:

»Slovenski Narod« je objavil članek, ki se z veliko vnemo poteguje za pivovarstvo in s številskimi dokazuje, kako da imajo pivovarji prav, ker so podražili pivo. Svoje brave, ki se ne morejo sprijazniti s podražitvijo piva, zmerja z »nižjimi sloji« in psuje občinstvo, da je omejeno in da ima zmedene pojme. A ne psuje takozvan list inteligence le »nižjih slojev«, zmerja tudi »našo inteligenco«, češ, da ni veliko poučena in da ima krive nazore. In čujte! »Slovenski Narod«, večni zagovornik mesarjev, jih je zdaj izdal, tako je zaljubljen v pivovarniški kartel, in piše: »prodajanje mesa po starih visokih cenah danes, ko je cena živini za 50 odstotkov padla, pa ni graje vredna.« Seveda da je! Kdaj je že naše časopisje nastopalo proti cenam mesu. In kdo je ščitil mesarje, pa napadal nas? Bil je »Slovenski Narod«, ki zdaj zmerja mesarje z namenom, da odvrne pozornost od pivovarnarjev na mesarje. Sicer pa ima v rokah mesarje



Ljubljanska občina, ki pa seveda trdovratno molči. Zakaj magistrat ne osnuje mestne mesnice? Saj z mestno prodajalnicjo mleka je svojčas hitro prišel. Udari naj »Slov. Narod« po ljub. mestni občini, zakaj da ničesar ne stori proti dragi nji mesa, tam dobi prave krivce.

Nečuvno je pa, da »Slov. Narod« s tako vno zagovarja pivovarnarje. Služi pivovarnarjem tako, da kar s številkami dokazuje, češ, kako da so imeli pivovarnarji prav, da so podražili pivo. Niti občinstvo, niti po »Narodu« tako oholo psovani »nižji sloji« in niti »inteligencia« ni tako zagamana, da bi verjela, kar čečkajo v prilog pivovarnarjem »Narodovi« redakterji. Vse, kar navaja »Narod« v prilog pivovarnarjem, je grozno pretirano in prav nič ne opravičuje, da so podražili pivovarnarji pivo. Nočemo ponavljati, kar vse objavlja »Narod«. Samo to-le pribijemo: Ječmen je bil pred dvajsetimi leti dražji, kakor je zdaj. Hmelj je poceni. Davki, na katere se tako sklicuje »Narod«, prav vsi, obstoje že več let, ne da bi bili pivovarnarji podražili pivo. Razven zvišanja cen premoga prav nič ne drži, pa še premog ne drži, ker je šentjanski v Ljubljani za 10 kron pri vagonu cenejši, kakor trboveljski, v Trstu, Gorici in drugod pa celo 16 K z ozirom na nižje železniške tarife. Glede na kakovost pa tudi ne zaostaja za trboveljskim. In delavske mezde? Pojte se solit, saj veste, koliko so ob zadnjem štrajku pri Koslerju zvišali delavske plače.

Pivovarnarji so bili prav zadovoljni s svojimi starimi cenami, dokler niso napravili svojega kartela. To stoji in naj zdaj farba »Narod«, kolikor hoče, in pere zamorca. Pivovarnar ostane črn, ker zamorca »Slov. Narod« ne bo opral. Vse jamranje o pasivnih pivovarnah nas prav nič ne gane. Saj znamo, kako se dela na borzah, da padejo kurzi, kadar se gre za to, da napadejo ljudske žepe kartelirani tvorničarji. Številke se lahko obračajo, kakor se to zdi špekulantom, da je prav. To ve ves svet, samo »Narodovo« uredništvo ne, ker tega noče vedeti, ko si je stavilo nalogo, da zmerja »občinstvo«, »nižje sloje« in »inteligenco«.

Mesto da zmerja občinstvo, naj bi zmerjal »Narod« rajši ljubljanski občinski svet, ki lepo molči tudi zdaj, ko se gre za podraženje piva. Naj bi sklepal ljubljanski občinski svet o ustanovitvi ljubljanske mestne pivovarne v obrambo občinstva proti napadu kartela na ljudske žepe. A molči ljubljanski občinski svet, molči pa tudi župan Hribar, akcionar kartelirane žalske pivovarne in molči občinski svetnik dr. Oražen, solastnik Aurove kartelirane pivovarne. Obedve pivovarni sta zvezani po kartelu z najbolj zagrizenimi nemškimi podjetji. Pač ni zato nič čudnega, da pijejo zavedni ljubljanski narodnjaki z največjim navdušenjem to pivo, saj vejo, da podpirata v kartelni zvezi »Žalska« in »Aurova« najbolj zagrizena kartelirana nemška podjetja.

Tako, kakor s svojim člankom »O podraženju piva«, se »Slov. Narod« že dolgo ni osmešil. Zagovarja postopanje pivovarnarškega kartela, ki se je predstavil občinstvu s podraženjem piva.

Proti kartelu pivovaren se mora rabiti najostrejšo orožje ne zgolj z gospodarskega, marveč tudi z zdravstvenega stališča. Z gospodarskega, ker gospoda brez dvoma požene sčasoma še višje cene piva, z zdravstvenega, ker obstoja nevarnost, da se poslabša kakovost piva. Dokler ni obstajal kartel, so morale gledati pivovarne na to, da so proizvajale dobro blago. Zdaj jim na to ne bo treba obračati več pozornosti. Na postavodajalnem polju boj kartelom, občinstvo samo pa tudi izvaja boj proti kartelu in ne pij piva onih pivovaren, ki so v kartelu, in če tudi točijo gostilničarji vrček magari v svojo škodo zastoj.

Ij Shod proti podraženju živil, ki se je vršil sinoči v areni »Narodnega doma«, je bil izredno dobro obiskan. Videti pa je bilo mnogo oseb, ki notorično niso v socialno-demokratskem taboru. Ti so prišli zares zavoljo podraženja živil, a so odhajali razočarani. Shod se je vršil namreč v znamenju nabora za socialno demokracijo, kateri je podraženje piva le slučaj, ki se dá izrabit za agitacijo. To je jako nizko stališče socialne demokracije. Podraženje mesa, moke itd. je stopilo sploh popolnoma v ozadje; le toliko je izdal Etbin Kristan, da se čuje, kako mislijo nekateri iti na magistrat opozorit župana, oziroma g. Vončino, da so cene živilni padle, mesarji pa še niso znižali cen mesu. In prihodnjo nedeljo bo v isti zadevi zopet javen shod, na katerega »privlečejo«, ako sami nečajo priti, ljubljanske poslance, državnega in deželna. To je vse, kar nam je sinočni shod podal pozitivnih uspehov. Mnogo baš to

ni. Sicer pa nikomur ni koristil, škodil pa tudi ne. S slabimi dovtipi in prostaškimi medklci na »klerikalce« se ne reši socialna beda, niti z zavijanjem dejstev. Največ batin je letelo na župana Hribarja, »Slovenski Narod« in dr. Oražna. Oba Kristana sta pogrevala znano zgodovino socialno-demokratskega predloga o znižanju davka na sladkor. Etbin Kristan je sicer povedal skoro pri vsakem slovenskem poslancu, ki je glasoval proti temu demonstracijskemu predlogu, več ali manj duhovit pridevek, zamolčal pa je, da bi znižanje davka na sladkor ljudstvu prav nič ne pomagalo in bi država imela le škodo. Kartelaši — sladkorni baroni — pa profit. Idrijski Kristan pa je v svojem jako nedolžnem govoru pozabavljal o žganjarini, češ, da je »geruš« zadnja postojanka avstrijske finančne politike — ni pa povedal, da se hoče z državnim preodkazom iz zvišane žganjarine sanirat delžne finance, česar bi pač tudi on smel biti vesel. Med drugim se je gospod Anton zaletel tudi do trditve, da Slovenska Ljudska Stranka nima prav, ko hoče varovati kmeta, kajti — tako modruje novi delavski tajnik — »kaj boste varovali reveža, ki še toliko krme nima, da bi ž njo kravico preredit!« Torej, pustimo »reveža«, da vsega hudega konec vzame! Isto načelo bi se dalo uporabiti tudi na druge stanove... Zares vzor nacionalnega ekonoma. Še eno cvetko zabeležimo iz govora tega osrečevalca ljudstva: Rennerjev predlog je nameraval, da se odprejo meje ne le inozemski živilni, marveč tudi — krmi. Če bi bil državni zbor sprejel ta predlog, bi bila sedaj živinoreja rešena. Tako sklepa Kristan. Nam se pa zdi, da bi naši kmetje tudi v najhujši suši inozemske krme ne potrebovali, ker bi jim že davno prej tuja konkurenca in živinska kuga bila uničila živinorejo. — Ob pol najdnajstih je predsednik Petrič zaključil zborovanje. Nato se je pobiralo prispevke za pokritje stroškov te socialno-demokratske agitacijske prireditve. Pozitivnega, kako nastopiti proti draginji, ni sta Kristana nič povedala. Šlo se jima je zgolj za to, da s šlagerjem »draginja« zvbijajo kolikor mogoče ljudi na svoj shod. To pribijemo!

Ij »Glasbena Matica« je imela včeraj svoj občni zbor ob navzočnosti 30 članov. Predsednik gosp. prof. Štrifof je izjavil, da je bilo do konca junija nabranih v pokritje pred leti defraudiranega društvenega denarja 14.037 K 6 vin. tako da manjka še 1425 K 49 vin. Glasbena šola se je razširila, število učencev je naraslo za 141 533 rednih in izrednih učencev. Posebno so se pomnožili učenci pri klavirju in violini. Upeljali so se tudi novi predmeti: klarinetni pouk in pripravljalni tečaj za zborovo petje odrastlih pevcev in pevki. Sedaj službuje na zavodu 12 učnih moči. Predsednik je naglašal, da gre »Glasbena Matica« v smeri proti pravemu konservatoriju, tako da bi bila v tem oziru »Glasbena Matica« prva med Jugoslovani ter bi se iz tega zavoda pokrivala vse glasbene potrebe med Jugoslovani, tako da bi bili Slovenci med Jugoslovani nekaki Čehi. Treba le še nekaj podpore. V »Glasbeni Matici« se je ustanovil v družbi z društveno godbo lastni koncertni orkester, ki prvič nastopi 15. septembra pri jubilejnem koncertu. Orkester je urejen tako, da bo zadoščal vsem potrebam koncerta in gledališču, člani bodo tudi poučevali na zavodu ter bodo prirejali simfonije in ljudske koncerte. Na dva razpisa je društvo prišlo 83 novih skladb: 52 moških in mešanih zborov, 19 samospjevov, pet klavirskih skladb, 6 skladb za čelo in ena orkestralna skladba za godala. Gosp. Dolžan je izročil tri nove zbirke narodnih pesmi. Nagrajenih je bilo sedem skladb, nagrade so znašale 370 K. Najboljše so bile skladbe slovenskih skladateljev. Snujejo se podružnice. Goriško glasbeno in pevsko društvo v Gorici je že podružnica »Glasbene Matic«, v dogovoru je pa »Glasbena Matica« z Idrijo, Kranjem, Celjem in Novim mestom. Za lani je izdala »Glasbena Matica« naslednje skladbe: Hudovernikov »V celici«, P. H. Sattnerjevi »Zaostaliptič« in »Naša zveza« in 34 narodnih pesmi, katere je nabral in uredil Marko Bajuk, za leto 1907/08 pa izda Sattnerjeve štiri mešane zборе: »O nevihti«, »Lastovkam«, »Naš narodni dom« in »Oj z Bogom ti planinski svet«. Devove zbrane koroške narodne pesmi, Michlino skladbo »Človeka nikar« z nekaterimi drugimi nagrajenimi skladbami. Nato predsednik prof. Štrifof povdarja senčno stran: Vsled enega nepremišljenega čina na lanskem občnem zboru je prišla »Glasbena Matica« v nevarnost, da propade ter je bil dotični nepremišljeni čin za društvo še večja nevarnost kot znana defraudacija. Predsednik zagotavlja, da društvo nima nič opraviti s političnim strankarstvom, je in mora biti izven vsakega političnega strankarstva. — Poročilo tajnika Šebenika je ta nagovor izpopolnilo še v toliko, da je imela »Glas-

bena Matica« v preteklem poslovnem letu 689 članov, med njimi 11 častnih in 75 ustanovnih. Od rednih članov jih je 316 v Ljubljani, 256 izven Ljubljane. Pevski zbor ima 87 moških in 68 ženskih članov, moški zbor je imel 74 in ženski zbor 58 skušenj. »Glasbena Matica« je v Ljubljani priredila koncert v spomin Simon Gregorčiču enkrat v »Narodnem domu« in enkrat v »Unionu« in en koncert v Zagrebu, v »Glasbeni Matici« so bili še štiri koncerti »Matičinih« gostov in dve javni produkciji gojencev. Blagajnik g. Rozman je povedal, da je skupni promet znašal 121.810 K 74 v. Skupni dohodek 60.905 K 37 v. (koncerti 6.346 K dohodkov in 5.633 K 63 v. stroškov). Prebitek znaša 2.045 K 92 v. Dolga je 40.768 K 16 v. Za prihodnje leto se kaže nedostatek 17.830 K, od katerega se bo pa vsaj toliko pokrilo, da bo nepokritega ostalo še 5.000 do 6.000 K. Revizor gosp. Colnar je poročal, da so revizorji vse račune našli v redu. Za predsednika je bil na predlog g. Zottmana zopet soglasno in z vzklikom izvoljen g. Štrifof. Istotako je bilo vsklikom izvoljenih 13 odbornikov in sicer na predlog g. M. Hubada gg.: dr. Bezjak, dr. Fr. Detela, P. Hug, Sattner, Stanko Premrl, Alojzij Žebre, Lajevic, dr. Ravnikar, svetnik Milčinski, dr. Rudež, Mirko Gruden, Šebenik, Jeršinovec, Fr. Rozman. Na vprašanje ces. svetnika Franketa je izjavil g. Hubad, da bodo vsi gospodje sprejeli izvolitev. Za revizorie sta zopet izvoljena gg. Splihal in Colnar. Ces. svetnik Franke se je zahvaljeval odboru in želel ljudskih koncertov: »saj čutite menda vsi, da lezemo vedno bolj na demokratsko stran«. S tem je bil občni zbor končan.

Ij Semenišče popravilo. Semenišče popravilo, da se sanitarne razmere v semenišču uredi. Stroški za prezidavo bodo znašali 50.000 kron. Napravi se tudi pršna koželj za 2.000 kron.

Ij Deželna bolnica. Nadupravitelj deželne bolnice g. Kremžar je umirovljen. Dež. odbor je sklenil, da se odslej uprava bolnice preustroji in je sklenil začasno da se mesto nadupravitelja ne dopolni. Začasno je radelil deželni odbor administracijo deželne bolnice tako, da je proviziorno mesto dež. ekonoma podelil g. Nebenföhrrerju, mesto bolniškega blagajnika pa g. Fröhlichu.

Ij Cecilijino društvo v Ljubljani vabi svoje člane na slavnostno izročitev viteškega križca reda sv. Silvestra, katerega bo sprejel iz rok presvetlega gospoda kneza in škofa Antona Bonaventura v nedeljo, dne 12. julija, ob 11. uri v dvorani knezoškofijske palače blag. gosp. Anton Foerster, vodja stolnega kora in orglar, šole in mnogoletni odbornik Cecilijinega društva.

Ij Antona Krebla, 36-letnega težaka, ki je pred tremi leti pobegnil iz ljubljanskih zaporov, so zdaj zaprli v Trstu. Tička so dolgo iskali policijski uradi ljubljanski, reški, sušaški, postojnski in tržaški zaradi goljufij, tatvin itd.

Ij S trga. Na trg so prinesli že prve vipavske breskve, ki imajo seveda še visoko ceno. Marelice so po krajcarju komad, fige po 6 h. Z lžanskega, Šmarja, Lipljenj so donese ženske že tudi nekaj na pol zrelih rdečih malin na trg. Krompir stari se prodaja trije krompirji za stari groš. Tujci se kar zgražajo nad ljubljansko draginjo.

Ij Priporočljiv posredovalec je provizijski potnik Jožef V. Ko mu je dal včeraj nek gostilničar za 30 K srebrnega namiznega orodja, katerega naj bi mu kje prodal, je V. orodje res prodal, toda z denarjem se še ni povrnil.

Ij Aretovan je bil včeraj samski delavec Jožef Žagar, rojen v Ljubljani, pristopen pa v lško vas, katerega sumijo poljskih tatvin na Mirji. Žagarja zasleduje tudi tukajšnje deželno sodišče v policijski tiralnici zaradi hudodelstva javnega nasilstva.

Ij Prememba posesti. K ti včerajšnji notici se nam pojasnjuje, da gospod De Schiava ni kupil od g. Blumauerja hišo, ampak se je z njim za kup samo pogajal.

Ij Umrla je na Prulah št. 9. Barbara Bizil.

## Stajerske novice.

Š Smrti padec z drevesa. Iz Trbovelj nam poročajo: Posesnik Jakob Hraščel je padel z drevesa in se ubil. Pogreb bo v nedeljo ob 8. uri dopoldne.

Š Umrl je g. Iván Rajh, posestnik, krajni šolski ogleda na Cvenu pri Ljutomeru.

Š Novi ptujski okrajni glavar, dr. pl. Weiss Schleussenburg, je prevzel svoje mesto. Upamo, da ne bo dal povoda za pri-tožbe.

Š Mesarji v Celju znižajo cene mesu. Š Nepoboljšljiv. Janez Lopatič iz Cerkelj na Kranjskem je presedel v ječah že

24 let. Dvakrat je bil obsojen radi uboja. Sedaj je v Brežicah napravil velik izgrez in tako žalil cesarja, da je bil zopet aretiran.

Š Ponemčevanje. Na Bregu pri Ptuj je Ornič, kakor poročajo listi, zagotovil zgradbo nemške šole. Slovencem sovražni nemški šulverajn je baje obljubil za to šolo 100.000 K. Da se Breg utaplja v šnops in »Štajerca«, je pač znana stvar, ki se ne da več predrugačiti. A Hajdin svojih otrok nikdar ne bo dal za Judežev groš.

Š Duhovit nemški župan. Pri Sv. Antonu pri Ivnici je prijel neki posestnik bradatega moža, ki je vlomil skozi okno v njegovo hišo. Vlomilca je izročil županu Fürpasu, da ga odda orožnikom. Župan je vlomilca pogostil z moštom, potem pa mu dovolil, naj gre obirat črešnje, dokler ne pride orožnik po njega. Vlomilec se je nazobal črešenj, a orožnika seveda ni čakal.

Š Draginja in mesarji. Od vseh strani tožijo kmetje, da vsled suše morajo prodajati živino skoro zastoj. Neki kmet nam je pravil, da je prodal kravo kilo po 36 vin. Na Pohorju v konjiškem okraju pa kmetje celo doma koljejo govejo živino, ker je ne morejo prodati. — Kljub temu pa, da dobe sedaj mnogi mesarji živino po nenavadno nizkih cenah, kakor rečeno, skoraj zastoj, vendar se jim niti za trenutek ne zbudi vest glede izkoriščanja odjemalcev. Niti za vinar niso znižali cen mesu.

+ Cenjenim naročnikom, ki so prejeli opomine za plačilo naročnine za nadaljnje četrtletje, oziroma polletje, si usojamo tem potom naznaniti, da bomo pošiljali list le še par dni, potem ga pa ustavimo vsem, ki dotlej ne obnove naročnine.

## Telefonska in brzojavna poročila. JEZIKOVNA AKCIJA »SLOVENSKEGA KLUBA«.

Dunaj, 10. julija. Pododsek »Slovenskega kluba«, ki ima izdelati načrt za jezikovni zakon, je zbral v to svrhu zelo obširni material. V tem zasedanju ta jezikovni načrt ne pride še na vrsto.

### PARLAMENT.

Dunaj, 10. julija. Poslanec Benkovič interpelira trgovskega ministra zaradi nedostatkov in zlorab obrtne zadruge v Braslovčah. — Resel predlaga, naj se podržavi južna železnica. — Zbornica se bavi z nujnima predlogoma Fresla glede na zemljiško draginjo in Choca glede na kartele. — Na dnevni red pride rekrutni zakon. Upajo, da še danes rešijo predlogo glede na zvišanje domobranskega rekrutnega kontingenta.

### POTRESI NA KOROŠKEM, ŠTAJERSKEM IN ITALIJANSKEM.

Dunaj, 10. julija. Tukajšnji tresomeri so konstatirali ob 3. uri 14 minut ponoči in ob 7. uri 41 minut jutraj dva močna bližnja potresa.

Trbiž, 10. julija. Tu se je čutil ob 3. uri 15 minut ponoči potres.

Gradec, 10. julija. Tu so čutili potres ob 3. uri 15 minut jutraj in drugega ob 7. uri 40 minut.

Belluno, 10. julija. Tu so se čutili potresni sunki ob 3. uri 14 minut. Trajali so 8 sekund.

(Tudi v Ljubljani so nekateri čutili potresni sunki.)

### ŠTRAJK POMORŠČAKOV NA REKI.

Reka, 10. julija. Zaradi štrajka pomorščakov je ravnatelj »Ungaro-Croate« naprosil mornariško sekcijo vojnega ministarstva, naj mu dá na razpolago vojnih pomorščakov in častnikov.

### VELIKANSKI PETROLEJNI POŽARI V GALICIJI.

Lvov, 10. julija. Petrolejni požari v Boryslavu divjajo dalje in se vedno bolj razširjajo. Sodijo, da bodo požari trajali še celi mesec.

### UPOR NA VISOKEM MORJU.

Gibraltar, 10. julija. Semkaj došli avstro-ogrski parnik »Columbia« od »Austro-Americane« je izkrcal 7 kurjačev, ki so se med vožnjo na visokem morju uprli in so jih morali z oboroženo silo ukrotiti. Kurjači so zdaj v zaporu.

### KAKŠEN NAMEN IMATA SESTANKA AEHRENTHAL-TITTONI IN AEHRENTHAL-IZVOLSKIJ?

Rim, 10. julija. »Giornale d'Italia« pripisuje v nasprotju s »Fremdenblatt«-om sestanku med avstrijskim in italijanskim ministrom za zunanje zadeve na eni in med avstrijskim in ruskim zunanjim ministrom na drugi strani velik pomen glede na rešitev makedonskega vprašanja, v katerem so Rusija, Avstrija in Italija najbolj interesirane.



# Velika serijska prodaja! 60% nižje cene

kakor tudi: batist za dame, platnina, kostumi iz svetlega blaga, pique in platnena krila, dalje bluže s čipkami in iz batista, lister za gospode in dečke ter perilno blago za obleke kakor tudi blago za lahne poletne obleke.

# „Angleško skladišče oblek“

O. BERNATOVIĆ

1326 31

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

## VOJAŠNICA SE PODRLA.

Peterburg, 10. julija. Tu se je podrla neka vojašnica, ki jo pravkar grade. 40 delavcev je zasutih.

## UMRLA VOJVODINJA.

Berolin, 10. julija. Tu je umrla soproga princ-regenta brunšviškega Ivana Alb. Meklenburška.

— Popravek, V oglašju »dve hiši na prodaj tik Celja« se nam je vrnila neljuba pomota, »500 gld., mesto pravilno 9500 gold.« Več glej oglaš v danšnji številki.

## BILINSKA KISLA VODA

Izborna dietična namizna pijača. O dobroti Bilinske vode naj se vpraša domači zdravnik.

1646 40-1

## TRŽNE CENE.

Budimpešta 10. julija.

|                       |       |
|-----------------------|-------|
| Pšenica za oktober    | 11.36 |
| Rž za okt.            | 9.60  |
| Oves za okt.          | 8.54  |
| Koruza za maj 1. 1909 | 7.28  |

Efektiv: 10 ceneje.

## Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

| Dan | Čas opazovanja | Stanje barometra v mm | Temperatura na Celziju | Vetrar    | Nebo      | Požarica v 24 urah |
|-----|----------------|-----------------------|------------------------|-----------|-----------|--------------------|
| 9   | 9. zveč.       | 735.2                 | 16.6                   | sl. jug   | dež       |                    |
| 10  | 7. zjutr.      | 37.9                  | 15.0                   |           | del. jas. | 4.7                |
|     | 2. pop.        | 37.0                  | 22.1                   | sl. jvzh. | obl.      |                    |

Srednja včerašnja temp. 17.3°, norm 19.6°

## „Znižana cena“ „Leposlovni knjižnici“.

„Leposlovna knjižnica“ izhajala bo v prihodnje bolj poredkoma in ne bomo izdali letos nobenega zvezka več, da ne preobložimo naročnikov s preogostim dopošiljevanjem. — Ker nam je pa mnogo na tem, da se zviša s prihodnjimi zvezki število naročnikov in dosežemo na ta način prav nizke cene prihodnjim zvezkom, smo se odločili, obrniti splošno pozornost občinstva na „Leposlovno knjižnico“ s tem, da znižamo za kratek čas ceno dosedaj izdanih zvezkov. Cena teh zvezkov je bila sicer tudi dosedaj že skrajno nizka, treba je upoštevati samo to, kar nudi „Leposlovna knjižnica“: število strani, lepa oblika itd.

Kdor se torej hoče poslužiti te prilike in prejeti spodaj označene zvezke po skrajno nizkih cenah, naj se oglašji še pred koncem tekočega leta; — daljšega obroka za naročilo nam ni mogoče postaviti, ker bodo nekateri zvezki kmalo pošli. Kdor kaj naroči in hoče postati tudi za prihodnje zvezke naročnik „Leposlovne knjižnice“, naj to pri naročilu posebej označi; sicer pa s tem še ne bo obvezan sprejeti vse zvezke, ki bodo izšli. 1603 4

Po znižani ceni se dobi:

**Mož Simone.** Roman iz francoščine Champol-Levstik. 304 strani, samo K 1.40.

Krasna, silno zanimiva povest; takoj pri prvi strani nas obvlada radovedna napetost in nam ostane dokler nismo povest prečitali in odložili. — Lepa Simona je prisiljena omožiti se z možem ostudnega obraza; ona se pa zaveda dolžnosti zakonske ljubezni, katera se vsled močve plemenitosti razvije počasi iz strašne čutne apatije, tudi čustveno, v gorko simpatijo.

**Razporoka.** Roman iz francoščine Bourget-Kalan. 300 strani, mesto K 2.—, samo K 1.20.

Krasen prevod se lepo prilaga finesi Bourgetovega sloga.

Dalje sledeči svetovno znani, globoko zamišljeni spisi, katere so slov. časopisi že obširno ocenili: **Ponižani in razžaljeni.** Roman v štirih delih in z epilogom. Iz ruščine Dostojevski-Levstik. XXII + 501 stran; mesto K 3.—, samo K 1.80.

**Stepni kralj Lear.** Povest. Iz ruščine Turgenjev-Fran. J. in **Hiša ob Volgi.** Iz ruščine Stepanjak-Jurca. 188 strani; mesto K — 80.

**Kobzar.** Izbrane pesmi z zgodovinskim pregledom Ukrajine in s pesnikovim življenjepisom. Iz ruščine Sevcenko-Abram. III + 288 strani; mesto K 2.40, samo K 1.—.

**Hajdamaki.** Poem z zgodovinskim uvodom o Hajdamaščini (Kobzar II. del) Sevcenko-Abram. 152 strani; mesto K 1.50, samo K — 90.

**Straža.** Povest. Iz poljščine Prus-Virant. VII + 327 strani; mesto K 2.40, samo K 1.40.

Kdor želi vezane zvezke, naj to na naročilnici označi, vezava se posebej računa in velja za vsak zvezek elegantno celoplatno vez. K — 90.

Vsi zvezki naenkrat naročeni se zaračunajo še ceneje in sicer K 8.— broširano. Povdarjamo pa, da veljajo te cene samo do konca tekočega leta in ima ta ugodnost samo namen vzbuditi v širših krogih splošno zanimanje za „Leposlovno knjižnico“.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

1667 2-1

Vsem prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da je 10. julija umrl nagel smrti 42letni nepozabni sopro, oče in brat

**Jakob Hrastelj**

posestnik, usnar, gošilničar, dolgoletni cerkveni ključar, občinski odbor-nik in svetovalec, načelnik „Ljudske hranilnice in posojilnice v Zagorju“ itd.

Pokop bo v nedeljo, 12. julija, ob 8. uri zjutraj v Zagorju ob Savi. Priporočamo ga v pobožno molitev.

**Žalujoci ostali.**

## Na prodaj sta dve hiši

tik Celja, še več let davka prosti, ena z dobro obiskano branjarjo, cena 6500 gld.; druga v prvi vrsti pripravna za gostilno ali vsaktero obrt, cena 9300 gld. Vsaka z obširnim zelenjadnim vrtom in vsem potrebnim oskrbljena. Natančnejše pove **Ivan Karba**, Celje, Gaberje 104, Štajersko. 1608 3-2

## Izvežbano stenografijo

in 1663 2-2

## strojepisalko

sprejme

odvetniška pisarna

**L. Schweitzer-Ja v Ljubljani.**

Nastop takoj. — Plača po dogovoru.

## Hiša

s petimi sobami in lepim vrtom se prodaja v **Rožni dolini pri Ljubljani.** Poizve se pri gostilničarju **Končanu** v **Rožni dolini.** 1666 3-1

## Pozor!

Podpisani priporoča svojo bogato založeno

## prodajalnico jestvin

ter kolonijalnega blaga. Na deželo pošilja poštne pakete po 5 kilo proti povzetju.

**S. H. Škerl**  
Sv. Ivan pri Trstu.

1549

## Brivski vajenec

se takoj sprejme pri **Ivanu Koseo**, Dunajska cesta 7, Ljubljana. 1664 3-1

## Zanesljivega

## hlapca

h konjem sprejme pod ugodnimi pogoji **tovarna testenin v Šiški pri Ljubljani**; ravnotam se sprejemajo tudi 1665 3-1

## tovarniški delavci.

## Pozor!

Po ceni se točijo izborna 1657 3-2

## vina

Istrsko, belo . . . . . po 56 vin.  
„ „ „ „ . . . . . 56 „  
Dolenjec, rdeč . . . . . 72 „  
„ „ „ „ . . . . . 88 „  
„ rumen . . . . . 88 „

Na obilni obisk se priporoča velespoštovanjem

## Gostilna pri „Litru“

Breg šte. 2, Ljubljana.

## Lepo posestvo

s trgovino z mešanim blagom na deželi blizu Ljubljane tik farne cerkve in šole, je zaradi družinskih razmer takoj na prodaj.

Več se izve pri **Marjeti Virk**, Ljubljana, Ravnikarjeve ulice 3. 1642 3-2

## Učenca

v trgovino s specerijskim blagom sprejme

1660 3-2 **Ferd. Hlebš v Kranju.**

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-  
štitil. sred-  
stvo

**Seydlin**

Izdovatelj  
**O. Seydl**  
Ljubljana, Spital.-Stritar, ul. 7

Dobi  
se  
po  
po  
st

## Malinčev SIRUP

lekarnarja

## Piccoli-ja

in v Ljubljani

in c. in kr. dvornega dobavitelja in papeževga dvornega dobavitelja

je izboren prirodni izdelek. Poštni zabojček s 3 kg sirupa se pošlje poštne prosto proti povzetju za 5 K, v sodčkih po 10, 20, 40 in 100 kg sirupa z zavojem vred po 1 K za kg. Sterilizirane steklenice z okoli 1 kg vsebine se prodajajo v Ljubljani po 1 K 50 h. V zabojih po 25 stekl. z zavojno vred v Ljubljani po 1 K 36 h. — Naročila 1617 po povzetju. 100-3

Cena vrčku 20 v.

Cena vrčku 20 v.

**prazdroj (Urquell) in črno pivo (Bockbier)**

iz meščanske budjeviške pivovarne se toči in v Sodnijskih ulicah 4 in na Rimske cesti 5.

Dobi se tudi pristni domači šampanjec.

Zakaj v tujini iskati, Če najboljšo pred pragom leži.

**Planinškova pražena kava**

se je vpeljala v kratkem času širom sveta.

Ker je najfinejša kakovosti; zato priljubljena.

Ker je strokovno potom vročega zraka pražena; zato fino aromatična.

Ker je prosta nezrelih in nezdravih zrn; zato zdravju neškodljiva.

Ker je najizdatnejša zato najcenejša.

Prva ljubljanska velika žgalnica kave

**Karel Planinšek**

Ljubljana, Dunajska cesta, nasproti kavarne Evrope.

Podružnice

Praga s menzijskimi: Graben 31, Mala ulica 17, Budim, Brno, Opatka Liza, Opatka Kamnina, Hruševski Kumburg, Hradčani, Sv. Václav, Pilsen, Sv. Václav in Liberec.

Menzijske na Dunaju:

I. Wollzeile 1, II. Taborskega 4, III. Ungarskega 77 (vagal Remarkega), III. L. Wollzeile 27, IV. Wollzeile 13, V. Schönbrunnstrasse 88, VI. Gumpoldsdorferstr. 22, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerehenfelderstrasse 153, IX. Alservstrasse 32, X. Währingerstrasse 83, XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XIX. Hauptstrasse 21.

Menzijska dolniška družba 45 150 175

**MERCUR**

Dunaj, I. Wollzeile 1

Also kapital K 20.000.000, Reser zaklad K 8.000.000

Najkvalitetnejši

**nakup in prodaja**

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, deviz, valut in denarja.

**Zamenjava in eskomptiranje**

izvabljenih zastavnih in obilicij, srečk in kuponov.

**Podružnica v Spljetu.**

Dolniške glavnica I I K 2.000.000. I I

**Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2**

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

**4 1/2 %**

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

**Podružnica v Celovcu.**

I Rezervni fond I I K 200.000.